

## **METODOLOGIA**

de calculare, de aprobare și de aplicare a tarifelor reglementate pentru serviciile auxiliare prestate de către operatorul sistemului de transport și de către operatorul sistemului de distribuție a gazelor naturale

### **Secțiunea 1**

#### **DISPOZIȚII GENERALE**

1. Metodologia de calculare, de aprobare și de aplicare a tarifelor reglementate pentru serviciile auxiliare prestate de către operatorul sistemului de transport și de către operatorul sistemului de distribuție a gazelor naturale (în continuare Metodologie) are drept scop stabilirea modului de calculare, aprobare și aplicare a tarifelor pentru serviciile auxiliare prestate consumatorilor finali, producătorilor, operatorilor depozitelor de stocare, operatorilor instalațiilor de gaze naturale comprimate pentru vehicul (operatori GNCV) de către operatorii de sistem din sectorul gazelor naturale.

2. Prezenta Metodologie stabilește:

a) categoriile serviciilor auxiliare prestate consumatorilor finali, producătorilor, operatorilor depozitelor de stocare, operatorilor GNCV de către operatorii de sistem;

b) componentele și modul de determinare a cheltuielilor incluse în calculul tarifelor pentru serviciile auxiliare;

c) principiile, modul de calculare, aprobare și aplicare a tarifelor pentru serviciile auxiliare.

3. Prezenta Metodologie este bazată pe următoarele principii de reglementare:

a) suportarea de către consumatorii finali, producători, operatorii depozitelor de stocare, operatorii GNCV a cheltuielilor necesare și justificate pentru prestarea de către operatorul de sistem a serviciilor auxiliare;

b) acoperirea cheltuielilor necesare și justificate ale operatorilor de sistem pentru prestarea serviciilor auxiliare;

c) desfășurarea de către operator a unei activități eficiente care va permite prestarea consumatorilor finali, producătorilor, operatorilor depozitelor de stocare, operatorilor GNCV a serviciilor auxiliare de calitate;

d) asigurarea transparenței în procesul de reglementare a tarifelor pentru serviciile auxiliare.

### **Secțiunea 2**

#### **DESCRIEREA TARIFELOR REGLEMENTATE PENTRU SERVICIILE AUXILIARE**

4. Tariful pentru serviciul auxiliar reprezintă contravaloarea cheltuielilor necesare și justificate, suportate de operatorul de sistem pentru realizarea tuturor operațiunilor legate de prestarea serviciului auxiliar, deplasarea personalului operatorului la locul prestării serviciului auxiliar, utilizarea în procesul prestării serviciului auxiliar a materialelor, a mijloacelor de transport, a mașinilor și a mecanismelor necesare, efectuarea de către personalul operatorului de sistem a lucrărilor necesare pentru prestarea serviciului auxiliar și întocmirea, după caz, a actului de prestare a serviciului auxiliar solicitat de consumatorul final.

5. Prevederile prezentei Metodologii se aplică în relațiile dintre operatorii de sistem, consumatorii finali, producători, operatorii depozitelor de stocare, operatorii GNCV în cazul prestării următoarelor categorii de servicii auxiliare:

a) racordarea instalației de utilizare a consumatorului final la rețeaua de gaze naturale;

b) racordarea instalației de producere a gazelor naturale a producătorului, la rețeaua de gaze naturale;

c) racordarea instalației GNCV a operatorului GNCV la rețeaua de gaze naturale;

d) racordarea depozitului de stocare a gazelor naturale a operatorului depozitului de stocare;

e) conectarea instalației de utilizare a consumatorului final la rețeaua de gaze naturale în cazul când executarea instalației de racordare este asigurată de către solicitant;

f) reconectarea instalației de utilizare a consumatorului final la rețeaua de gaze naturale, care a fost deconectată anterior pentru diferite încălcări ale normelor de utilizare a gazelor naturale și/sau a clauzelor

contractuale;

g) deconectarea instalației de utilizare a consumatorului final de la rețeaua de gaze naturale la solicitarea acestuia, cu excepția cazului de reziliere a contractului de furnizare a gazelor naturale;

h) reconectarea la rețeaua de gaze naturale a instalației de utilizare a consumatorului final, care anterior a fost deconectată la solicitarea acestuia;

i) demontarea echipamentului de măsurare a gazelor naturale pentru efectuarea verificării metrologice și/sau expertiză și remontarea acestuia, la solicitarea consumatorului casnic, în caz dacă se constată, că echipamentul de măsurare respectiv corespunde normelor metrologice;

j) desigilarea echipamentului de măsurare în scopul efectuării unor lucrări la solicitarea consumatorului final, producătorului, operatorului depozitului de stocare, operatorului GNCV;

k) sigilarea echipamentului de măsurare după efectuarea unor lucrări la solicitarea consumatorului final, producătorului, operatorului depozitului de stocare, operatorului GNCV.

6. Prezenta Metodologie reglementează modul de calculare și aplicare a tarifelor pentru următoarele servicii auxiliare prestate consumatorilor finali, producătorilor, operatorilor depozitelor de stocare, operatorilor GNCV de către operatorii de sistem după cum urmează:

a) racordarea instalației de utilizare a consumatorilor finali la rețeaua de gaze naturale;

b) racordarea instalației de producere a gazelor naturale;

c) racordarea instalației GNCV la rețeaua de gaze naturale;

d) racordarea depozitelor de stocare la rețeaua de gaze naturale;

e) conectarea instalației de utilizare a consumatorului final la rețeaua de gaze naturale în cazul când executarea instalației de racordare este asigurată de către solicitant;

f) reconectarea instalației de utilizare a consumatorului final la rețeaua de gaze naturale, care a fost deconectată anterior pentru diferite încălcări ale normelor de utilizare a gazelor naturale și/sau a clauzelor contractuale;

g) deconectarea instalației de utilizare a consumatorului final de la rețeaua de gaze naturale la solicitarea acestuia, cu excepția cazului de reziliere a contractului de furnizare a gazelor naturale;

h) reconectarea la rețeaua de gaze naturale a instalației de utilizare a consumatorului final, care anterior a fost deconectată la solicitarea acestuia;

i) demontarea echipamentului de măsurare a gazelor naturale pentru efectuarea verificării metrologice și/sau expertiză și remontarea acestuia, la solicitarea consumatorului casnic, în caz dacă se constată, că echipamentul de măsurare respectiv corespunde normelor metrologice;

j) desigilarea echipamentului de măsurare în scopul efectuării unor lucrări la solicitarea consumatorului final;

k) sigilarea echipamentului de măsurare după efectuarea unor lucrări la solicitarea consumatorului final.

### Secțiunea 3

#### DETERMINAREA TARIFELOR PENTRU SERVICIILE AUXILIARE

7. Prezenta Metodologie prevede că tarifele pentru serviciile auxiliare prestate de către operatorii de sistem se determină în baza următoarei formule generale:

$$TSA_z^y = (CMSA_z^y + CTSA_z^y + CPSA_z^y) * \left(1 + \frac{ICDA}{100}\right) * \left(1 + \frac{RN}{100}\right) \quad (1)$$

unde:

$TSA_z^y$  – tariful pentru serviciul de tip „y” din categoria „z” de servicii auxiliare prestate de operatorul de sistem;

$CMSA_z^y$  – cheltuielile materiale nemijlocit utilizate de operatorul de sistem pentru prestarea serviciului de tip „y” din categoria „z” de servicii auxiliare;

$CTSA_z^y$  – cheltuielile privind utilizarea mijloacelor de transport, mașinilor și mecanismelor necesare la furnizarea serviciului de tip „y” din categoria „z” de servicii auxiliare;

$CPSA_z^y$  – cheltuielile operatorului de sistem cu personalul nemijlocit încadrat în furnizarea serviciului de tip „y” din categoria „z” de servicii auxiliare;

$ICDA$  – indicele cheltuielilor de distribuire și administrative ale operatorului de sistem la prestarea

serviciului de tip „y” din categoria „z” de servicii auxiliare, care se stabilesc în mărime de 14,5 % pentru toate serviciile auxiliare prestate.

**RN** – rentabilitatea operatorului de sistem de la prestarea serviciului auxiliar, care se stabilește în mărime de 5% din cheltuielile operatorului suportate la prestarea serviciului auxiliar respectiv.

**y** – tipul concret de serviciu auxiliar prestat de operatorul de sistem consumatorului final, producătorului, operatorului depozitului de stocare, operatorului GNCV. Tipurile concrete de servicii „y” din fiecare categorie de servicii auxiliare „z” se vor identifica de către operatorii de sistem în baza indicatorilor specifici de influență asupra cheltuielilor și, respectiv, asupra tarifelor pentru serviciile auxiliare.

La acești indicatori specifici se referă: lungimea instalației de racordare; diametrul conductei și materialul acesteia; metodele de deconectare/reconectare a instalațiilor de utilizare ale consumatorului final de la/rețeaua de gaze naturale (prin intermediul dispozitivului de deconectare sau deconectare fizică de la rețea); distanța medie de deplasare în raza localității deservite de operatorul de sistem etc.;

**z** – categoria de servicii auxiliare supuse reglementării. Categoriile de servicii auxiliare, prestate consumatorilor finali și producătorilor, sunt indicate în punctul 6 din prezenta Metodologie.

8. Tarifele pentru serviciile auxiliare se vor calcula ca tarife medii anuale pentru fiecare categorie de servicii auxiliare diferențiate în dependență de tipul acestor servicii. Totodată, la prestarea unor tipuri de servicii cu o gamă largă de indicatori specifici de influență asupra cheltuielilor și tarifelor, prezenta Metodologie prevede determinarea, aprobarea și aplicarea unor tarife de prestare a serviciului auxiliar de tip standard, bazat pe o unitate concretă a indicatorului specific de influență majoră, și al unui alt tarif suplimentar celui standard. Astfel de tarife se vor aplica în cazul racordării instalațiilor de utilizare ale consumatorilor finali la rețeaua de gaze naturale.

9. Tariful pentru racordarea instalației de utilizare a consumatorului final, instalației de producere, instalației GNCV, depozitului de stocare, la rețeaua de gaze naturale se determină în baza următoarei formule:

$$TSA_r^y = TSA_r^s + TSA_r^{sp} * (L - 3m) \quad (2)$$

unde:

**TSA<sub>r</sub><sup>y</sup>** - tariful pentru racordarea instalației de utilizare a consumatorului final, instalației de producere, instalației GNCV, depozitului de stocare, reieșind din indicii specifici de influență: categoria consumatorului final, producătorului, operatorului depozitului de stocare, operatorului GNCV, lungimea instalației de racordare, tipul materialului conductei de gaze, diametrul etc.;

**L** – lungimea instalației de racordare, m;

**TSA<sub>r</sub><sup>s</sup>** – tariful pentru realizarea unei instalații de racordare standard, determinat pentru tipul „y” de serviciu aferent realizării unei instalații de racordare standard, corespunzător lungimii de 3 m.

**TSA<sub>r</sub><sup>sp</sup>** - tariful pentru realizarea 1 m de instalație de racordare suplimentar celei standard.

**TSA<sub>r</sub><sup>s</sup>** se determină în baza formulei:

$$TSA_r^s = (CMSA_r^s + CTSA_r^s + CPSA_r^s) * \left(1 + \frac{ICDA}{100}\right) * \left(1 + \frac{RN}{100}\right) \quad (3)$$

unde:

**CMSA<sub>r</sub><sup>s</sup>** – include cheltuielile materiale utilizate la montarea instalației de racordare standard: costul materialelor necesare pentru realizarea instalației de racordare și după caz, costul altor materiale necesare pentru efectuarea lucrărilor de terasament;

**CTSA<sub>r</sub><sup>s</sup>** – cheltuielile privind utilizarea mijloacelor de transport, mașinilor și mecanismelor necesare la montarea instalației de racordare standard, inclusiv costul combustibilului utilizat la deplasarea personalului operatorului de sistem la consumator sau producător;

**CPSA<sub>r</sub><sup>s</sup>** - cheltuielile operatorului de sistem cu personalul nemijlocit încadrat la prestarea serviciului de racordare a consumatorului final, producătorului, operatorului depozitului de stocare, operatorului GNCV de tipul „y” la rețeaua de gaze naturale, corespunzătoare realizării unei instalații de racordare cu lungimea de 3 m, varianta standard. La determinarea cheltuielilor cu personalul, se ia în

considerație timpul deplasării personalului operatorului de sistem la locul de consum, unde urmează să fie prestat serviciul auxiliar, timpul efectuării lucrărilor de terasament după caz, timpul executării instalației de racordare și efectuării încercărilor necesare în scopul pregătirii punerii acesteia în funcțiune, timpul de conectare a instalației de racordare la rețeaua de gaze naturale, timpul pentru întocmirea actului de dare în exploatare a instalației de racordare.

În cazul, când lungimea instalației de racordare depășește 3 m, iar cheltuielile se majorează datorită suplimentării lungimii conductei, tariful pentru realizarea 1 m de instalație de racordare suplimentar celei standard se determină conform formulei:

$$TSA_r^{sp} = (CMSA_r^{sp} + CP SA_r^{sp}) * \left(1 + \frac{ICDA}{100}\right) * \left(1 + \frac{RN}{100}\right) \quad (4)$$

unde:

**$CMSA_r^{sp}$**  – include cheltuielile materiale utilizate la montarea 1 m de instalație de racordare, suplimentar instalației de racordare standard. Cheltuielile materiale utilizate la montarea 1 m de instalație de racordare constituie costul 1m de conductă, materialele necesare pentru realizarea 1 m de instalație de racordare.

**$CP SA_r^{sp}$**  – cheltuielile operatorului de sistem cu personalul, necesare pentru realizarea 1 m de instalație de racordare, suplimentar celei standard, constituie cheltuielile cu personalul necesare montării 1 m de instalație de racordare.

10. Tarifele de conectare a instalației de utilizare a consumatorului final, producătorului, operatorului depozitului de stocare, operatorului GNCV la rețeaua de gaze naturale în cazul când executarea instalației de racordare este asigurată de către solicitant se determină în baza următoarei formule:

$$TSA_{cr} = (CMSA_{cr} + CTSA_{cr} + CP SA_{cr}) * \left(1 + \frac{ICDA}{100}\right) * \left(1 + \frac{RN}{100}\right) \quad (5)$$

unde:

**$CMSA_{cr}$**  – cheltuielile materiale utilizate la conectarea instalației de racordare la rețeaua de gaze naturale și anume costul materialelor necesare pentru conectarea instalației de racordare la rețeaua de gaze naturale;

**$CTSA_{cr}$**  – cheltuielile privind utilizarea mijloacelor de transport, mașinilor și mecanismelor necesare la conectarea instalației de racordare la rețeaua de gaze naturale, inclusiv costul combustibilului utilizat la deplasarea personalului operatorului de sistem la consumatorul final;

**$CP SA_{cr}$**  – cheltuielile operatorului de sistem cu personalul nemijlocit încadrat la prestarea serviciului de racordare a instalației de utilizare ale consumatorului final de tipul „y” la rețeaua de gaze naturale, corespunzătoare realizării conectării instalației de racordare la rețeaua de gaze naturale. La determinarea cheltuielilor cu personalul se ia în considerație timpul deplasării personalului operatorului de sistem la locul de consum, unde urmează să fie prestat serviciul auxiliar, timpul efectuării lucrărilor de conectare a instalației de racordare la rețeaua de gaze naturale, timpul necesar întocmirii procesului verbal de dare în exploatare a instalației de racordare.

11. Tarifele pentru reconectarea la rețeaua de gaze naturale a instalației de utilizare a consumatorului final, care anterior a fost deconectată de către operatorul de sistem din cauza încălcării de către consumator a normelor de utilizare și/sau a clauzelor contractuale se determină conform formulei:

$$RSA_{ri} = (CMSA_{ri} + CTSA_{ri} + CP SA_{ri}) * \left(1 + \frac{ICDA}{100}\right) * \left(1 + \frac{RN}{100}\right) \quad (6)$$

unde:

**$CMSA_{ri}$**  – sunt cheltuielile materiale utilizate la reconectarea instalației de utilizare la rețeaua de gaze naturale și anume costul sigiliului și altor materiale necesare utilizate la efectuarea lucrărilor de

deconectare și reconectare la rețeaua de gaze naturale a instalației menționate.

$CTSA_{ri}$  – cheltuielile privind utilizarea mijloacelor de transport, mașinilor și mecanismelor necesare la reconectarea instalației de utilizare la rețeaua de gaze naturale, inclusiv costul combustibilului utilizat la deplasarea personalului operatorului de sistem la consumatorul final și de la acesta.

$CPSA_{ri}$  – cheltuielile operatorului de sistem cu personalul nemijlocit încadrat în prestarea serviciului de reconectare a instalației de utilizare a consumatorului final de tipul „y” la rețeaua de gaze naturale, corespunzătoare realizării reconectării instalațiilor de utilizare la rețeaua de gaze naturale. La determinarea cheltuielilor cu personalul se ia în considerație timpul deplasării personalului operatorului de sistem la locul de consum și de la locul de consum unde urmează să fie prestat serviciul auxiliar, timpul efectuării lucrărilor de deconectare, de reconectare a instalației de utilizare la rețeaua de gaze naturale, timpul necesar întocmirii actului de reconectare.

12. Tarifele pentru deconectarea instalației de utilizare de la rețeaua de gaze naturale la solicitarea consumatorului final, se determină conform formulei:

$$TSA_d = (CMSA_d + CTSA_d + CPSA_d) * \left(1 + \frac{ICDA}{100}\right) * \left(1 + \frac{RN}{100}\right) \quad (7)$$

unde:

$CMSA_d$  – sunt cheltuielile materiale utilizate la deconectarea instalației de utilizare de la rețeaua de gaze naturale, necesare efectuării lucrărilor de deconectare de la rețeaua de gaze naturale a instalației menționate;

$CTSA_d$  – cheltuielile privind utilizarea mijloacelor de transport, mașinilor și mecanismelor necesare la deconectarea instalației de utilizare de la rețeaua de gaze naturale la solicitarea consumatorului, inclusiv costul combustibilului utilizat la deplasarea personalului operatorului de sistem la consumator;

$CPSA_d$  – cheltuielile operatorului de sistem cu personalul nemijlocit încadrat în prestarea serviciului de deconectare a instalației de utilizare ale consumatorului final de tipul „y” de la rețeaua de gaze naturale. La determinarea cheltuielilor cu personalul se ia în considerație timpul deplasării personalului operatorului de sistem la locul de consum unde urmează să fie prestat serviciul auxiliar, timpul efectuării lucrărilor de deconectare, timpul întocmirii actului de deconectare.

13. Tarifele pentru reconectarea la rețeaua de gaze naturale a instalației de utilizare a consumatorului final, care anterior a fost deconectată la solicitarea acestuia se determină conform formulei:

$$TSA_{rs} = (CMSA_{rs} + CTSA_{rs} + CPSA_{rs}) * \left(1 + \frac{ICDA}{100}\right) * \left(1 + \frac{RN}{100}\right) \quad (8)$$

unde:

$CMSA_{rs}$  – cheltuielile materiale utilizare la reconectarea instalației de utilizare a consumatorului final la rețeaua de gaze naturale și anume costul sigiliului și altor materiale necesare și utilizate la efectuarea lucrărilor de reconectare la rețeaua de gaze naturale;

$CTSA_{rs}$  – cheltuielile privind utilizarea mijloacelor de transport, mașinilor și mecanismelor necesare la reconectarea la rețeaua de gaze naturale a instalației de utilizare ale consumatorului final, care anterior a fost deconectată la solicitarea acestuia, inclusiv costul combustibilului;

$CPSA_{rs}$  – cheltuielile operatorului de sistem cu personalul nemijlocit încadrat la prestarea serviciului de reconectare a instalației de utilizare a consumatorului final la rețeaua de gaze naturale. La determinarea cheltuielilor cu personalul se ia în considerație timpul deplasării personalului operatorului de sistem la locul de consum unde urmează să fie prestat serviciul auxiliar, timpul efectuării lucrărilor de reconectare a instalației de utilizare a consumatorului final la rețeaua de gaze naturale, timpul aplicării sigiliului după caz, timpul necesar întocmirii actului de reconectare.

14. Tarifele pentru demontarea echipamentului de măsurare a gazelor naturale pentru efectuarea verificării metrologice periodice și/sau expertiză și remontarea acestuia, la solicitarea consumatorului casnic se determină conform formulei:

$$TSA_{d,r}^{ech.m} = (CMSA_{d,r}^{ech.m} + CTSA_{d,r}^{ech.m} + CPSA_{d,r}^{ech.m}) * \left(1 + \frac{ICDA}{100}\right) * \left(1 + \frac{RN}{100}\right) \quad (9)$$

unde:

$CMSA_{d,r}^{ech,m}$  - cheltuielile materiale utilizare la demontarea echipamentului de măsurare, efectuarea verificării metrologice și/ sau a expertizei și remontarea acestuia la locul de consum, costul sigiliului și altor materiale necesare și utilizate la efectuarea lucrărilor de demontare și remontare a echipamentului de măsurare;

$CTSA_{d,r}^{ech,m}$  - cheltuielile privind utilizarea mijloacelor de transport, pentru deplasarea personalului operatorului de sistem la locul de consum, inclusiv costul combustibilului utilizat la deplasarea personalului operatorului de sistem la locul dat, mașinilor și mecanismelor necesare la demontarea, efectuarea verificării metrologice și/sau a expertizei și remontarea echipamentului de măsurare la locul de consum;

$CPSA_{d,r}^{ech,m}$  - cheltuielile operatorului de sistem cu personalul nemijlocit încadrat la prestarea serviciului de demontare, efectuarea verificării metrologice și/sau a expertizei, remontarea echipamentului de măsurare și sigilarea acestuia, determinate reieșind din durata de timp aferentă deplasării personalului operatorului de sistem la locul de consum, timpul efectuării lucrărilor date și întocmirii procesului verbal de dare în exploatare a echipamentului de măsurare.

15. Tarifele pentru desigilarea echipamentului de măsurare în scopul efectuării unor lucrări la solicitarea consumatorului final se determină conform formulei:

$$TSA_{dsg} = (CMSA_{dsg} + CTSA_{dsg} + CPSA_{dsg}) * \left(1 + \frac{ICDA}{100}\right) * \left(1 + \frac{RN}{100}\right) \quad (11)$$

unde:

$CMSA_{dsg}$  – cheltuielile materiale utilizate la sigilarea echipamentului de măsurare și anume costul sigiliului și altor materiale necesare și utilizate la efectuarea lucrărilor de sigilare a echipamentului de măsurare și întocmirea actului respectiv;

$CTSA_{dsg}$  – cheltuielile privind utilizarea mijloacelor de transport pentru deplasarea personalului operatorului de sistem la locul de consum, inclusiv costul combustibilului utilizat la deplasarea personalului operatorului de sistem la locul dat;

$CPSA_{dsg}$  – cheltuielile operatorului de sistem cu personalul nemijlocit încadrat la prestarea serviciului de desigilare a echipamentului de măsurare. La determinarea cheltuielilor cu personalul se ia în considerație timpul deplasării personalului operatorului de sistem la locul de consum unde urmează să fie prestat serviciul auxiliar, timpul efectuării lucrărilor de desigilare a echipamentului de măsurare, timpul necesar întocmirii actului de desigilare a echipamentului de măsurare.

16. Tarifele pentru sigilarea echipamentului de măsurare după efectuarea unor lucrări la solicitarea consumatorului final se determină conform formulei:

$$TSA_{sg} = (CMSA_{sg} + CTSA_{sg} + CPSA_{sg}) * \left(1 + \frac{ICDA}{100}\right) * \left(1 + \frac{RN}{100}\right) \quad (10)$$

unde:

$CMSA_{sg}$  – cheltuielile materiale utilizare la sigilarea echipamentului de măsurare și anume costul sigiliului aplicat de operator și altor materiale necesare și utilizate la efectuarea lucrărilor de sigilare a echipamentului de măsurare și întocmirea actului respectiv;

$CTSA_{sg}$  – cheltuielile privind utilizarea mijloacelor de transport pentru deplasarea personalului operatorului de sistem la locul prestării serviciului de sigilare a echipamentului de măsurare, inclusiv costul combustibilului utilizat la deplasarea personalului operatorului de sistem la locul dat;

$CPSA_{sg}$  – cheltuielile operatorului de sistem cu personalul nemijlocit încadrat la prestarea serviciului de sigilare a echipamentului de măsurare, determinate reieșind din durata de timp aferentă deplasării personalului operatorului de sistem la locul de consum, timpul efectuării lucrărilor de sigilare a echipamentului de măsurare, întocmirii procesului verbal de dare în exploatare a echipamentului de măsurare.

#### Secțiunea 4

### DETERMINAREA CHELTUIELILOR

17. Cheltuielile materiale, cheltuielile cu personalul se determină direct pentru fiecare tip de serviciu „y” din categoria „z” de serviciu auxiliar. În cheltuielile materiale se includ toate costurile materialelor, pieselor, energiei și combustibilului necesare pentru prestarea serviciului auxiliar solicitat de consumatorul final. Cheltuielile materiale necesare pentru prestarea serviciului auxiliar se determină de operatorul de sistem reieșind din normele justificate de consum a materialelor, cantitatea necesară pentru prestarea serviciului auxiliar, prețurile de achiziție a materialelor de către operatorul de sistem în urma achizițiilor efectuate în baza Regulamentului aprobat de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.

18. Cheltuielile cu personalul includ sumele pentru retribuirea muncii personalului nemijlocit încadrat în procesul de prestare consumatorului final a serviciului auxiliar, determinate reieșind din salariul mediu al personalului care efectuează lucrările, durata de timp necesară pentru realizarea de către personalul operatorului a tuturor operațiilor de prestare a serviciului auxiliar respectiv, sumele contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii și primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală calculate din sumele de retribuire a muncii personalului operatorului de sistem, nemijlocit încadrat în prestarea serviciului auxiliar.

La determinarea cheltuielilor cu personalul, timpul deplasării personalului operatorului de sistem la locul unde urmează să fie prestat serviciul auxiliar, se calculează reieșind din distanța medie de deplasare în raza localității deservite de operator.

Cheltuielile cu personalul se determină de către operator pentru fiecare tip de servicii „y” din categoria „z” de servicii auxiliare.

19. Cheltuielile privind utilizarea mijloacelor de transport, mașinilor și mecanismelor se determină reieșind din timpul în care acestea nemijlocit sunt utilizate la prestarea tipului concret de serviciu auxiliar și includ cheltuielile cu amortizarea și costul combustibilului utilizat. Costul combustibilului utilizat la deplasarea mijloacelor de transport la locul unde urmează să fie prestat serviciul auxiliar se calculează reieșind din viteza medie de deplasare în raza localității deservite de operatorul de sistem. În timpul de utilizare a mijloacelor de transport, mașinilor și mecanismelor la prestarea serviciilor se include și timpul deplasării acestora la consumator conform prevederilor prezentei Metodologii. În cazul, în care pentru anumite tipuri de servicii auxiliare se vor stabili tarife standard și tarife suplimentare celor standard, cheltuielile privind utilizarea transportului, mașinilor și mecanismelor aferente duratei de timp necesare pentru deplasarea acestora la consumator se vor include doar în tariful serviciului standard.

## **Secțiunea 5**

### **DETERMINAREA, APROBAREA ȘI APLICAREA TARIFELOR LA SERVICIILE AUXILIARE**

20. În conformitate cu prezenta Metodologie tarifele la serviciile auxiliare prestate de operatorii de sistem se determină anual separat pentru fiecare tip concret de serviciu „y” prestat din categoria „z” de servicii auxiliare. Tarifele se determină de operatorii de sistem conform prevederilor din tabelele 1- 4 din anexa la prezenta Metodologie și se prezintă Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică pentru examinare și aprobare.

21. Tarifele la serviciile auxiliare se aprobă pentru fiecare categorie și fiecare tip de serviciu auxiliar, în dependență de indicatorii specifici de influență asupra nivelului acestora. Tarifele la serviciile auxiliare nu pot fi modificate de operatorii de sistem.

22. În tarifele pentru racordarea instalațiilor de utilizare, instalațiilor de producere, depozitelor de stocare a gazelor naturale, instalațiilor GNCV la rețeaua de gaze naturale, nu se includ cheltuielile aferente realizării lucrărilor de desfacere și refacere a carosabilului sau trotuarelor în cazul racordului subteran. În cazul când astfel de lucrări sunt necesare de efectuat, operatorul de sistem va adăuga la tarifele pentru serviciile auxiliare respective cheltuielile aferente efectuării acestor lucrări, determinate pe bază de deviz de cheltuieli, semnat de consumatorul final și operatorul de sistem.

23. Tarifele la serviciile auxiliare aprobate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

24. Operatorii de sistem sunt obligați să publice tarifele la serviciile auxiliare la sediul lor și să le

plaseze pe paginile sale web oficiale.

## Anexă

de aplicare a tarifelor reglementate pentru serviciile  
distribuție, inclusiv a tarifelor de racordare și a

Metodologia de calculare, de aprobare și  
auxiliare prestate de către operatorul sistemului  
de transport și de către operatorul sistemului de  
tarifelor de reconectarea

### Tabelul 1. Calculul tarifului pentru prestarea serviciului auxiliar

se indică tipul concret de serviciu și categoria de serviciu auxiliar

Indicatori	Unitate de măsură	Valoarea indicatorilor
Cheltuielile materiale nemijlocit utilizate la prestarea serviciului (CMSA)	lei	
Cheltuielile privind utilizarea mijloacelor de transport, mașinilor și mecanismelor (CTSA)	lei	
Cheltuielile cu personalul nemijlocit (CPSA)	lei	
Cheltuielile de distribuire și administrative (CDA)	lei	
Rentabilitatea (RN)	lei	
Tariful pentru furnizarea serviciului auxiliar	lei	

### Tabelul 2. Determinarea cheltuielilor materiale (CMSA)

se indică tipul concret de serviciu și categoria serviciului auxiliar

Denumirea materialelor nemijlocit utilizate la prestarea serviciului auxiliar	Unitatea de măsură	Cantitatea	Prețul, lei	Suma, lei
<b>Total cheltuieli materiale</b>				

La Tabel se anexează materialele necesare ce justifică necesitatea, cantitatea și prețul materialelor utilizate, inclusiv după necesitate actele normative.



**Tabelul 3. Determinarea cheltuielilor privind utilizarea mijloacelor de transport, mașinilor și mecanismelor (CTSA)**

se indică tipul concret de serviciu și categoria serviciului auxiliar

Denumirea mașinilor și mecanismelor utilizate	Durata de utilizare, ore	Amortizarea, lei	Costul combustibilului utilizat la deplasare, lei	Cheltuielile privind utilizare mașinilor și mecanismelor, lei
<b>Total cheltuieli privind utilizarea mașinilor și mecanismelor</b>				

La Tabel se anexează materialele și argumentele ce justifică necesitatea utilizării mașinilor și mecanismelor, durata de utilizare și costul unitar de utilizare a acestora

**Tabelul 4. Determinarea cheltuielilor cu personalul (CPSA)**

se indică tipul concret al serviciului și categoria de serviciu auxiliar

Operațiunile desfășurate	Funcția	Categoria de calificare	Coefficient tarifar	Salariu tarifar lunar, lei	Salariul tarifar, lei/ora	Norma de timp, om/ore	Total retribuire a muncii, lei	Contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii	Prime de asigurare obligatorii de asistență medicală	Total cheltuieli cu personalul
<b>Total cheltuieli cu personalul</b>	<b>X</b>	<b>X</b>	<b>X</b>	<b>X</b>						

La acest Tabel se anexează materialele și argumentările ce justifică numărul personalului nemijlocit încadrat în prestarea serviciului, gradul de calificare a personalului, durata de timp necesară pentru prestarea serviciului, nivelul salariului și alte plăți obligatorii, inclusiv actele normative justificate.